Informacje dla powracających do kraju

Departament Rynku Pracy Data publikacji: 28.04.2014 Data modyfikacji: 19.03.2021

Osoba powracająca z pracy za granicą w kraju UE/EOG ma ***prawo do transferu zasiłku dla bezrobotnych w ramach przyznanego prawa do świadczeń w kraju ostatniego zatrudnienia.*** W tym celu przed wyjazdem z kraju ostatniego zatrudnienia powinna wystąpić o zasiłek dla bezrobotnych, a po nabyciu prawa do zasiłku o wydanie dokument U2, który uprawnia do pobierania zasiłku przyznanego za granicą w Polsce.

Możliwość transferowania zasiłku dotyczy osób spełniających n/w warunki:

- bezrobotny musi poszukiwać pracy w innym państwie członkowskim,
- osoba zainteresowana musi być uprawniona do świadczeń z tytułu bezrobocia,
- osoba zainteresowana nie może być studentem,
- osoba bezrobotna musi być zarejestrowana w urzędzie pracy przez minimum 4 tygodnie (urząd ten może uznaniowo skrócić wskazany okres, szczególnie w sytuacji gdy bezrobotny wyjeżdża z całą rodziną),
- przed wyjazdem bezrobotny musi złożyć odpowiedni wniosek we właściwym urzędzie pracy instytucji zagranicznej i zabrać ze sobą dokument U2. Wniosek o wydanie dokumentu U2 powinien zawierać: pełny adres zamieszkania w kraju poszukiwania pracy wraz z kodem pocztowym (nie może to być adres poste restante, czy schroniska lub pola namiotowego),
- bezrobotny musi poddać się procedurze kontrolnej w powiatowym urzędzie pracy w Polsce właściwym dla miejsca zamieszkania np. musi wykazywać przed właściwą instytucją, że aktywnie poszukuje pracy, musi stawiać się w tej instytucji na każde jej wezwanie itd.

Zasiłek transferowy przysługuje w przypadku krajów UE/EOG oraz Szwajcarii przez okres trzech miesięcy (może być przedłużony do 6 miesięcy) w wysokości ustalonej przez urząd pracy przyznający zasiłek. Aby przedłużyć transfer zasiłku należy złożyć wniosek do urzędu zagranicznego przed upływem 3 miesięcy. Okres, w którym przyznano prawo do transferu świadczenia nie może być dłuższy niż okres, na jaki przyznano zasiłek.

Osoba transferująca zasiłek z zagranicy (państwa UE/EOG i Szwajcarii) musi zarejestrować się, w ciągu 7 dni od wyjazdu z państwa ostatniego zatrudnienia, w powiatowym urzędzie pracy właściwym dla miejsca zamieszkania w Polsce jako osoba poszukująca pracy i przedłożyć dokument U2 w wojewódzkim urzędzie pracy celem potwierdzenia faktu rejestracji w kraju ostatniego zatrudnienia.

Przed upływem okresu transferu osoba ma prawo powrócić do kraju ostatniego zatrudnienia i kontynuować tam pobieranie zasiłku, o ile nie wykorzystała już całego okresu zasiłkowego w trakcie transferu.

Osoba która nabyła prawo do zasiłku dla bezrobotnych w Polsce i chciałaby transferować przyznany zasiłek do kraju poszukiwania pracy (państwa UE/EOG i Szwajcarii) powinna złożyć wniosek w wojewódzkim urzędzie pracy o wydanie dokumentu PDU2.

W przypadku podjęcia decyzji w sprawie wyjazdu z Polski w celu poszukiwania zatrudnienia w innym niż Polska kraju członkowskim osoba bezrobotna powinna:

1. zgłosić zamiar wyjazdu w swoim powiatowym urzędzie pracy i złożyć wniosek o wydanie dokumentu U2 z miesięcznym wyprzedzeniem w wojewódzkim urzędzie pracy właściwym ze względu na miejsce zamieszkania.
2. pamiętać, że nie zgłoszenie faktu wyjazdu, może spowodować utratę prawa do zasiłku w Polsce, a tym samym to, że osoba ta nie będzie miała prawa do zasiłku w czasie poszukiwania pracy na terenie państw członkowskich.

3. pamiętać, że brak odpowiedniego dokumentu uniemożliwi przyznanie i wypłatę świadczenia, bądź opóźni jego przyznanie.
4. pamiętać, że obowiązuje tylko 7-dniowy termin na przeniesienie się z jednego do drugiego kraju (termin ten będzie zachowany jeżeli w 7 dniu zainteresowany zgłosi się we właściwej instytucji kraju do którego wyjechał). Niedotrzymanie tego terminu spowoduje utratę prawa do zasiłku.
5. przed upływem trzech (sześciu) miesięcy zgłosić się w swoim urzędzie pracy w celu wznowienia wypłaty zasiłku na okres uzupełniający.

Należy pamiętać, że transfer zasiłku może odbywać się tylko raz między dwoma okresami zatrudnienia.

Jeżeli osoba nie wystąpiła o transfer zasiłku może starać się o ***prawo do zasiłku dla bezrobotnych w Polsce z zaliczeniem okresu zatrudnienia za granicą.*** Należy pamiętać, żeby przed wyjazdem do Polski wystąpić o dokument U1 potwierdzający okresy ubezpieczenia i zatrudnienia przebyte za granicą. W przypadku braku tego dokumentu wojewódzki urząd pracy wystąpi o potwierdzenie okresów zatrudnienia przebytych za granicą na podstawie dokumentów przedłożonych przez osobę wraz z wnioskiem o zasiłek dla bezrobotnych.

Należy pamiętać że zgodnie z art. 61 Rozporządzenia PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (WE) nr 883 /2004 bezrobotny ubiegający się o świadczenia z tytułu bezrobocia ma prawo do uwzględnienia, w niezbędnym zakresie, okresów ubezpieczenia, zatrudnienia lub pracy na własny rachunek przebytych w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej, pozostałych państwach Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub Szwajcarii, **pod warunkiem spełnienia ostatniego okresu ubezpieczenia na terytorium państwa, w którym ubiega się o zasiłek dla bezrobotnych.**

Wyjątek od powyższej zasady wprowadza art. 65 ust. 5 pkt a) ww. rozporządzenia, który stanowi, że bezrobotny, który, w okresie swojego ostatniego zatrudnienia lub pracy na własny rachunek, zamieszkiwał w innym państwie członkowskim niż państwo wykonywania pracy i pozostaje w dyspozycji urzędu pracy państwa zamieszkania, korzysta ze świadczeń zgodnie z ustawodawstwem tego państwa zamieszkania, tak jak gdyby ostatni okres pracy został spełniony w tym państwie. W tym celu osoba zobowiązana jest do złożenia oświadczenia w wojewódzkim urzędzie pracy w oparciu o oświadczenie z art. 11 służące ustaleniu miejsca zamieszkania w okresie zatrudnienia. W przypadku ustalenia w oparciu o powyższe oświadczenie, że miejscem zamieszkania w okresie zatrudnienia za granicą była Polska świadczenie będzie przysługiwało pod warunkiem spełnienia zapisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach dotyczących nabycia prawa do zasiłku.

W tym celu po zarejestrowaniu jako osoba bezrobotna w powiatowym urzędzie pracy w Polsce osoba może złożyć wniosek w wojewódzkim urzędzie pracy o przyznanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych z zaliczeniem okresu zatrudnienia za granicą (państwa UE/EOG i Szwajcarii).

Na czym polega koordynacja?

Przepisy dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego nie przewidują zastąpienia systemów krajowych jednym systemem europejskim. Wszystkie kraje mają swobodę decydowania o tym, kto ma być objęty ubezpieczeniem na podstawie ich ustawodawstwa, jakich udziela się świadczeń i na jakich warunkach. Wspólne przepisy UE mają na celu ochronę Twoich praw w zakresie zabezpieczenia społecznego za granicą (kraje UE-28, Islandia, Liechtenstein, Norwegia i Szwajcaria).

Od dnia 1 maja 2010 r. stosuje się nowe rozporządzenia w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (rozporządzenia 883/2004 i 987/2009).

Regulacje UE dotyczące koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń z tytułu bezrobocia

Koordynacja systemu zabezpieczenia społecznego dotycząca świadczeń z tytułu bezrobocia jest uregulowana w artykułach 61 -65 Rozdziału 6 Rozporządzenia PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia

społecznego.

Przepisy wykonawcze znajdują się w artykułach 54-57 Rozdziału 5 ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (WE) NR 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Regulacje polskie dotyczące koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń z tytułu bezrobocia

Zgodnie z art. 8 pkt. 8 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 149 z późn. zm.) do zadań samorządu województwa należy realizacja zadań wynikających z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw UE/ EOG oraz Szwajcarii oraz zgodnie z nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z 2014 r. do państw z którymi Rzeczpospolita zawarła dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym w zakresie świadczeń dla bezrobotnych (z Ukrainą i Republiką Macedonii).

W szczególności wojewódzki urząd pracy pełni funkcję instytucji właściwej w zakresie przyjmowania i rozpatrywania wniosków bezrobotnych o wydanie dokumentów w sprawach świadczeń z tytułu bezrobocia.

Wydaje dokumenty U1
- potwierdzający okresy ubezpieczenia i zatrudnienia przebyte w Polsce celem przedłożenie w innym kraju UE/EOG lub Szwajcarii i starania się tam o zasiłek dla bezrobotnych z uwzględnieniem ww. okresów

Wydaje dokumenty U2
- dający uprawnienie do przeniesienia zasiłku dla bezrobotnych otrzymanego w Polsce do kraju UE/EOG lub Szwajcarii w celu starania się o zasiłek dla bezrobotnych w Polsce.

Wydaje decyzje o prawie do zasiłku dla bezrobotnych w przypadku gdy okres zatrudnienia za granicą (krajów UE/EOG oraz Szwajcarii) wpływa na nabycie, wysokość lub okres pobierania zasiłku.